

DECIZIE

01 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele,

Judecătorul:

Judecătorii:

Iulia Sîrcu

Maria Ghervas, Mariana Pitic

Ion Druță și Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva societății cu răspundere limitată „Fesburg-Dent” cu privire la încasarea sumei, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016, prin care s-a admis apelul declarat de societatea cu răspundere limitată „Fesburg-Dent”, s-a casat hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 18 aprilie 2016 și s-a emis o nouă hotărâre de respingere a acțiunii

c o n s t a t ă

La 23 februarie 2016 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de chemare în judecată împotriva societății cu răspundere limitată „Fesburg-Dent” cu privire la încasarea sumei.

În motivarea cererii de chemare în judecată Casa Națională de Asigurări Sociale a indicat că la 23 martie 2015 a încheiat cu societatea cu răspundere limitată „Fesburg-Dent” Acordul-tip pentru utilizarea drepturilor asiguraților cu tratament balneosanatorial nr. 477-03/15, în baza căruia pârâtului i-a fost repartizat biletul de tratament seria NA 5, nr. 0062103 la sanatoriul „Nufărul Alb” pentru perioada de la 25 februarie 2015 până la 14 martie 2015 în sumă de 4 480 lei.

Acordul a fost încheiat conform Regulamentului cu privire la prestațiile în sistemul public de asigurări sociale pentru prevenirea îmbolnăvirilor și recuperarea capacității de muncă a asiguraților prin tratament balneosanatorial, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 290 din 19 aprilie 2010.

În urma evaluării informației privind repartizarea biletelor de tratament balneosanatorial procurate din mijloacele financiare ale Bugetului Asiguraților Sociale de Stat pentru persoanele asigurate, s-a constatat că biletul de tratament în sumă de 4 464 lei a fost eliberat Marianeii Plamadeala cu încălcarea prevederilor legale, deoarece aceasta nu confirmă stagiul de cotizare de cel puțin 6 luni în cadrul entității.

Conform prevederilor Acordului-tip, responsabilitatea materială pentru utilizarea corect a biletelor de tratament se pune în sarcina conducătorului entității și

beneficiarului de bilet și persoana care se face vinovată de prejudiciul material adus bugetului asigurărilor sociale de stat va restitui prețul deplin al biletului, suma respectivă urmând a fi transferată la contul Casei Naționale de Asigurări Sociale.

La 02 octombrie 2015 a expediat pârâtului notificare, prin care a comunicat despre prejudiciul cauzat și consecințele în caz de nereturnare benevolă a sumei datorate, însă nu a primit răspuns.

Cere Casa Națională de Asigurări Sociale încasarea din contul societății cu răspundere limitată „Fesburg-Dent” a sumei de 4 464 lei (f.d. 3-4).

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 18 aprilie 2016 s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale.

S-a încasat din contul societății cu răspundere limitată „Fesburg-Dent” în beneficiul Casei Naționale de Asigurări Sociale suma de 4 464 lei (f.d. 42, 45-49).

Prin mandatul din 07 aprilie 2016 avocatul Tabarcea Alexandr a fost împuternicit de societatea cu răspundere limitată „Fesburg-Dent” să-i acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 29).

La 18 mai 2016 avocatul Tabarcea Alexandr a declarat în interesele societății cu răspundere limitată „Fesburg-Dent” apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 18 aprilie 2016, iar la 25 iulie 2016 apel motivat împotriva aceleiași hotărâri (f.d. 44, 58-60).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 25 octombrie 2016 a admis apelul declarat de societatea cu răspundere limitată „Fesburg-Dent”, a casat hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 18 aprilie 2016 și a emis o nouă hotărâre de respingere a acțiunii (f.d. 77-82).

La 08 decembrie 2016 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea cererii de recurs Casa Națională de Asigurări Sociale a indicat că instanța de apel eronat a admis apelul declarat de societatea cu răspundere limitată „Fesburg-Dent” pe motiv că nu putea să cunoască despre faptul că verificarea stagiului de cotizare este pusă pe seama acesteia.

Obligația intimatului de a repartiza biletele de tratament rezultă din Regulamentul cu privire la prestațiile în sistemul de asigurări sociale pentru prevenirea îmbolnăvirilor și recuperarea capacității de muncă a asiguraților prin tratament balneosanatoria, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 290 din 19 aprilie 2010.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Prin referința depusă la 23 ianuarie 2017 avocatul Tabarcea Alexandr în interesele societății cu răspundere limitată „Fesburg-Dent” a solicitat declararea recursului inadmisibil.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din 25 ianuarie 2017 a considerat recursul admisibil fără a prejudicia fondul și a dispus judecarea acestuia de către completul din 5 judecători.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale în limitele invocate pe baza materialelor din dosar și a referinței depuse de avocatul Tabarcea Alexandr în interesele societății cu răspundere limitată „Fesburg-Dent”, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este depus în termen, întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe din următoarele motive.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei din 25 octombrie 2016 la 14 noiembrie 2016 (f.d. 83).

Prin urmare, recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale la 08 decembrie 2016 este depus în termen.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Din materialele pricinii rezultă că prin procura din 23 februarie 2015 Plamadeala Mariana a fost împuternicită de societatea cu răspundere limitată „Fesburg-Dent” să semneze Acordul-tip pentru realizarea dreptului asiguraților la tratament balneosanatorial și factura de expediție la Casa Națională de Asigurări Sociale (f.d. 24).

La 25 februarie 2015 Casa Națională de Asigurări Sociale și societatea cu răspundere limitată „Fesburg-Dent”, reprezentată de Plamadeală Mariana, au semnat Acord-tip pentru realizarea dreptului asiguraților la tratament balneosanatorial pentru anul 2015, indicând în antet data încheierii 23 martie 2015 (f.d. 19-22).

Din anexa nr. 2 la Acordul-tip rezultă că Casa Națională de Asigurări Sociale și societatea cu răspundere limitată „Fesburg-Dent” au semnat lista biletelor de tratament primite, în care au indicat prețul biletului de tratament seria NA5 nr. 0062103 pentru perioada de la 25 februarie 2015 până la 14 martie 2015 în sumă de 4 464 lei (f.d. 23).

La 25 februarie 2015 societatea cu răspundere limitată „Fesburg-Dent” a eliberat Marianei Plamadeala biletul de tratament seria NA5 nr. 0062103 pentru perioada de la 25 februarie 2015 până la 14 martie 2015 în sanatoriul „Nufărul Alb”, orașul Cahul (f.d. 9; 23, 36).

La 02 octombrie 2015 Casa Națională de Asigurări Sociale a adresat pârâtului notificare solicitând restituirea sumei de 4 464 lei în termen de 10 zile, care a fost recepționată la 09 octombrie 2015 (f.d. 5, 6).

La 23 februarie 2016 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de chemare în judecată împotriva societății cu răspundere limitată „Fesburg-Dent” cu privire la încasarea sumei de 4 464 lei.

Instanțele judecătorești au emis hotărârile sus-menționate.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că Judecătoria Centru mun. Chișinău a examinat pricina cu aplicarea corectă a normelor de drept material și a emis o hotărâre legală, iar instanța de apel a apreciat arbitrar probele administrate.

În art. 1 Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489-XIV din 08 iulie 1999 este definit *asigurat* ca fiind persoană fizică aptă pentru muncă, cu domiciliul sau reședința în Republica Moldova, avînd obligația de a plăti contribuții de asigurări sociale în vederea beneficierii de dreptul pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea riscurilor sociale prevăzute de lege.

Conform pct. 42 Regulamentul cu privire la prestațiile în sistemul public de asigurări sociale pentru prevenirea îmbolnăvirilor și recuperarea capacității de muncă a asiguraților prin tratament balneosanatorial, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 290 din 19 aprilie 2010, biletele se repartizează asiguraților în baza cererii depuse la comitetul sindical sau către împuternicitul administrației entității în cazul lipsei organizației sindicale, cu anexarea recomandării medicale (F.0-70/e) eliberate de medicul de familie.

Din extrasul de cont eliberat de Casa Națională de Asigurări Sociale rezultă că Plamadeala Mariana a lucrat la Spitalul raional Anenii Noi de la 01 ianuarie 2004 până la 31 decembrie 2005 și de la 01 iulie 2006 până la 31 august 2006, iar la societatea cu răspundere limitată „Fesburg-Dent” de la 01 decembrie 2014 până la 31 iulie 2015 (f.d. 7-8).

Conform art. 9 alin. (1) Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489-XIV din 08 iulie 1999, constituie stagiul de cotizare perioadele în care persoana a plătit contribuții de asigurări sociale în sistemul public din Republica Moldova, precum și din altă țară, în condițiile stabilite prin acordurile sau convențiile internaționale la care Republica Moldova este parte.

Conform pct. 48 Regulamentul cu privire la prestațiile în sistemul public de asigurări sociale pentru prevenirea îmbolnăvirilor și recuperarea capacității de muncă a asiguraților prin tratament balneosanatorial, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 290 din 19 aprilie 2010, biletele se eliberează asiguraților care în entitatea respectivă au realizat un stagiul de cotizare de cel puțin 6 luni, cu excepția cazurilor menționate la punctul 5 al prezentului Regulament.

Conform pct. 3.2. lit.f) din Acordul-tip, entitatea în persoana societății cu răspundere limitată „Fesburg-Dent” s-a obligat să elibereze biletul asiguratului care a realizat un stagiul de cotizare de cel puțin 6 luni în cadrul entității.

Așadar, societatea cu răspundere limitată „Fesburg-Dent” a eliberat biletul de tratament Marianei Plamadeala contrar prevederilor legale și celor stipulate în Acordul-tip unei persoane care nu avea realizat stagiul de cotizare de 6 luni.

Nu poate fi reținut argumentul societății cu răspundere limitată „Fesburg-Dent”, susținut de instanța de apel, că la momentul desemnării Marianei Plamadeala pentru a beneficia de biletul de tratament nu cunoștea că stagiul de cotizare trebuie să depășească termenul de 6 luni în cadrul entității.

În conformitate cu art. 12 alin. (1) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească soluționează pricinile civile în temeiul Constituției Republicii Moldova, al tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, al legilor constituționale, organice și ordinare, al hotărîrilor Parlamentului, al actelor normative ale Președintelui Republicii Moldova, al ordonanțelor și hotărîrilor Guvernului, al

actelor normative ale ministerelor, ale altor autorități administrative centrale și ale autorităților administrației publice locale. În cazurile prevăzute de lege, instanța aplică uzanțele dacă nu contravin ordinii publice și bunelor moravuri.

Conform art. 3 alin. (1) și (2) Codul civil, legislația civilă constă în prezentul cod, în alte legi, în ordonanțe ale Guvernului și în acte normative subordonate legii, care reglementează raporturile prevăzute la art.2 și care trebuie să fie în concordanță cu Constituția Republicii Moldova.

Actele normative subordonate legii se aplică la reglementarea raporturilor civile doar în cazurile în care sînt emise în temeiul legii și nu contravin ei.

Condiția întrunirii stagiului de cotizare de 6 luni în cadrul entității de către persoana beneficiară a biletului de tratament este prevăzută prin act normativ și necunoașterea acestei prevederi nu exonerează societatea cu răspundere limitată „Fersburg-Dent” de răspunderea pentru încălcarea prevederilor Regulamentului.

Or, conform art. 2 și art. 20 alin. (1) Legea privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale nr. 317-XV din 18 iulie 2003, în sensul prezentei legi, act normativ este actul juridic, emis de Guvern și de alte autorități ale administrației publice centrale și locale în temeiul normelor constituționale și legale, care stabilește reguli obligatorii de aplicare repetată la un număr nedeterminat de situații identice.

Actele normative adoptate de Guvern și de alte autorități ale administrației publice centrale sînt executorii pe întreg teritoriul Republicii Moldova dacă în ele nu se prevede altfel.

Regulamentul cu privire la prestațiile în sistemul public de asigurări sociale pentru prevenirea îmbolnăvirilor și recuperarea capacității de muncă a asiguraților prin tratament balneosanatorial, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 290 din 19 aprilie 2010 a fost publicat în Monitorul Oficial nr.62-63 art.365 din 27 aprilie 2010, este obligatoriu pentru toate persoanele fizice și juridice de drept public sau privat și invocarea necunoașterii prevederilor acestuia nu poate fi reținută.

În afară de aceasta, în Acordul-tip este indicată data contrasemnării acestuia de Plamadeala Mariana 25 februarie 2015 (f.d. 22).

Conform art. 242 alin. (1) și (2) Codul civil, un act juridic poate fi încheiat personal sau prin reprezentant. Împuternicirile reprezentantului rezultă din lege, din act juridic sau din împrejurările în care acționează.

Actul juridic încheiat de o persoană (reprezentant) în numele unei alte persoane (reprezentat) în limitele împuternicirilor dă naștere, modifică sau stinge drepturile și obligațiile civile ale reprezentatului.

Conform art. 245 alin. (2) Codul civil, dacă reprezentantul împuternicit prin procură a acționat în conformitate cu anumite indicații ale reprezentatului, ultimul nu are dreptul să invoce necunoașterea de către reprezentant a unor circumstanțe pe care reprezentatul le cunoștea sau trebuia să le cunoască.

Punctul 7.1. din Acordul-tip prevede că intră în vigoare la data semnării de către părți și va continua până la îndeplinirea condițiilor stipulate în acord.

Așadar, societatea cu răspundere limitată „Fesburg-Dent” nu are dreptul de a invoca necunoașterea condiției îndeplinirii stagiului de cotizare de 6 luni la 25 februarie 2015 când Plamadeala Mariana a contrasemnat Acordul-tip.

Conform art. 41 lit.b) Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489-XIV din 08 iulie 1999, asigurații din sistemul public au dreptul, în afară de pensie, la: prestații pentru prevenirea îmbolnăvirilor și recuperarea capacității de muncă;

Articolul 56 alin. (2) Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489-XIV din 08 iulie 1999 prevede că în cazul prestațiilor de asigurări sociale altele decât pensiile, recuperarea sumelor prevăzute la alin.(1) se efectuează de către angajator sau, după caz, de către instituția care efectuează plata drepturilor de șomaj.

Conform pct. 1 Regulamentul cu privire la prestațiile în sistemul public de asigurări sociale pentru prevenirea îmbolnăvirilor și recuperarea capacității de muncă a asiguraților prin tratament balneosanatorial, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 290 din 19 aprilie 2010, Casa Națională de Asigurări Sociale (în continuare – Casa Națională) își exercită obligațiunea în domeniul organizării și realizării tratamentului balneosanatorial în temeiul Statutului aprobat prin [Hotărârea Guvernului nr.739 din 25 iulie 2000](#) “Cu privire la aprobarea Statutului Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova”, cu modificările ulterioare.

Conform pct. 64 Regulamentul cu privire la prestațiile în sistemul public de asigurări sociale pentru prevenirea îmbolnăvirilor și recuperarea capacității de muncă a asiguraților prin tratament balneosanatorial, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 290 din 19 aprilie 2010, controlul privind corectitudinea și plenitudinea executării prevederilor prezentului Regulament se exercită de Casa Națională, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova și de organele abilitate cu drept de control.

Conform pct. 67 din Regulament, responsabilitatea pentru utilizarea corectă a biletelor se pune în sarcina organizației sindicale a entităților și a administrației entităților în cazul lipsei organizației sindicale.

Conform pct. 70 din același Regulament, în cazul încălcării prevederilor prezentului Regulament, persoana vinovată de prejudiciul material adus bugetului asigurărilor sociale de stat va restitui prețul deplin al biletului. Pentru biletele eliberate prin intermediul sindicatelor, suma respectivă se va transfera Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova pentru a fi restituită în bugetul asigurărilor sociale de stat, iar pentru biletele eliberate prin intermediul organelor de asigurări sociale, suma respectivă se va transfera direct în bugetul asigurărilor sociale de stat.

În baza acestor prevederi legale, Casa Națională de Asigurări Sociale este în drept să verifice corectitudinea repartizării biletelor de tratament și să recupereze de la persoanele vinovate sumele folosite pentru biletele de tratament repartizate cu încălcarea prevederilor legale.

Conform pct. 4.2 din Acordul-tip, pentru nerespectarea prevederilor prezentului acord „Entitatea”, va restitui costul deplin al biletului în bugetul asigurărilor sociale de stat. Suma respectivă se va transfera la contul Casei Naționale de Asigurări Sociale.

În corespundere cu normele de drept citate și prevederile stipulate în Acordul-tip, societatea cu răspundere limitată „Fesburg-Dent” este responsabilă de prejudicierea Bugetului Asigurărilor Sociale de Stat.

Prima instanță judecând pricina sub toate aspectele legal a obligat societatea cu răspundere limitată „Fesburg-Dent” să restituie la bugetul Casei Naționale de Asigurări Sociale suma de 4 464 lei.

Instanța de apel neîntemeiat a respins acțiunea pe motiv că Acordul-tip pentru realizarea dreptului asiguraților la tratament balneosanatorial pentru anul 2015 a fost încheiat la 23 martie 2015 și societatea cu răspundere limitată „Fesburg-Dent” nu

cunoștea despre necesitatea întrunirii stagiului de cotizare de 6 luni de către persoana beneficiară a biletului de tratament în cadrul entității, în situația în care această restricție este prevăzută în actul normativ al administrației publice centrale.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că Curtea de Apel Chișinău a aplicat eronat normele de drept material, iar hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 18 aprilie 2016 este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea normelor de drept material și procedural, cu verificarea și aprecierea probelor administrate în conformitate cu art. 130 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016 și se menține hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 18 aprilie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva societății cu răspundere limitată „Fesburg-Dent” cu privire la încasarea sumei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte,
Judecătorul:

Iulia Sîrcu

Judecătorii:

Maria Ghervas

Mariana Pitic

Ion Druță

Sveatoslav Moldovan